

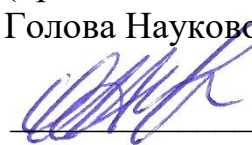
**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ
УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗДОРОВ'Я, РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

КАФЕДРА ТЕРАПІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
(протокол №10 від 29 серпня 2025 р.)
Голова Науково-методичної ради

 Оксана ШИНКАРУК

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АСИСТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ**

статус навчальної дисципліни: вибіркова
код вибіркової навчальної дисципліни в Загальноуніверситетському
каталозі вибіркових навчальних дисциплін: ВД363
мова навчання: українська

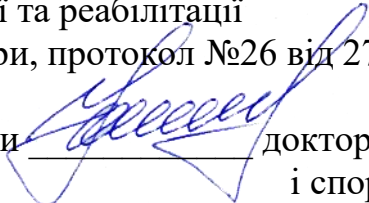
Київ – 2025

РОЗРОБНИКИ:

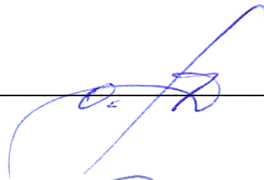
Маргарита ВІНОГРАДОВА, викладач кафедри терапії та реабілітації,
msvynogradova@uni-sport.edu.ua

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою терапії та реабілітації
(засідання кафедри, протокол №26 від 27.08.2025 р.)

Завідувач кафедри доктор наук з фізичного виховання
і спорту, професор Олена ЛАЗАРЄВА

ПОГОДЖЕНО:

Начальник
навчально-методичного відділу Ольга Д`ЯЧЕНКО

Начальник відділу забезпечення
якості вищої освіти Сергій ПОПОВИЧ

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формулювання знань про принципи підбору і застосування адаптивних та допоміжних технологій. Оволодіти техніками використання адаптивних та допоміжних технологій при виконанні ADL та IADL; формування навичок виготовлення технічних засобів. Обсяг дисципліни – 3 кредитів ЄКТС. Основні теми: поняття про допоміжні та адаптивні засоби та загальні принципи їх підбору; допоміжні і адаптивні прилади для мобільності; допоміжні та адаптивні прилади для одягання та роздягання; допоміжні та адаптивні прилади для користування в туалеті, ванній кімнаті та на кухні; специфічні допоміжні та адаптивні засоби; допоміжні і адаптивні прилади в педіатричній практиці; державне забезпечення допоміжними та адаптивними засобами. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Abstract of the discipline. The discipline is aimed at formulating knowledge about the principles of selection and application of adaptive and assistive technologies. Master the techniques of using adaptive and assistive technologies in the implementation of ADL and IADL; formation of skills of manufacturing technical means. The volume of the discipline is 3 ECTS credits. Main topics: the concept of aids and adaptive tools and general principles of their selection; auxiliary and adaptive devices for mobility; auxiliary and adaptive devices for dressing and undressing; auxiliary and adaptive devices for use in the toilet, bathroom and kitchen; specific aids and adaptive tools; auxiliary and adaptive devices in pediatric practice; state provision of auxiliary and adaptive technologies. The final score is formed taking into account the results of the current control and test.

Мета навчальної дисципліни – опанувати знання і практичні уміння з підбору і використання адаптивних та допоміжних технологій при різних патологіях.

Обсяг навчальної дисципліни – 3 кредитів ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції і	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна/дуальна	6	0	18	0	66	90

Статус навчальної дисципліни: вибіркова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами:

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Нормальна анатомія людини», «Фізіологія рухової активності та патологічна фізіологія», «Біомеханіка та клінічна кінезіологія», «Основи медичних знань», «Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії (вступ до спеціальності)».

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин			
	денна форма/ дуальна форма			
	усього	л	п	с.р.
Тема 1. Поняття про допоміжні та адаптивні засоби та загальні принципи їх підбору. Допоміжні і адаптивні прилади для мобільності.	32	2	4	26
Тема 2. Допоміжні та адаптивні прилади для одягання та роздягання. Допоміжні та адаптивні прилади для користування в туалеті, ванній кімнаті та на кухні. Специфічні допоміжні та адаптивні засоби. Допоміжні і адаптивні прилади в педіатричній практиці.	46	2	10	34
Тема 3. Державне забезпечення допоміжними та адаптивними засобами.	12	2	4	6
Всього годин:	90	6	18	66

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Поняття про допоміжні та адаптивні засоби та загальні принципи їх підбору. Допоміжні і адаптивні прилади для мобільності.

Загальне поняття про допоміжні та адаптивні засоби, їх класифікація. Поняття про адаптацію, модифікацію та компенсацію. Загальні та специфічні принципи підбору технологій.

Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів мобільності в ліжку. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів мобільності в пересуванні.

Тема 2. Допоміжні та адаптивні прилади для одягання та роздягання. Допоміжні та адаптивні прилади для користування в туалеті, ванній кімнаті та на кухні. Специфічні допоміжні та адаптивні засоби. Допоміжні і адаптивні прилади в педіатричній практиці.

Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів в туалеті, ванній, на кухні та в процесі одягання. Ергономіка домашніх приміщень. Принципи підбору спеціальних допоміжних технологій. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних технологій для дітей. Ергономіка робочих місць в інклюзивних закладах освіти.

Тема 3. Державне забезпечення допоміжними та адаптивними засобами.

Державне забезпечення допоміжними та адаптивними засобами різних категорій пацієнтів в Україні. Порядок їх отримання.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми навчальної дисципліни	Номер за порядком і назва теми практичних занять	Кількість годин
		денна форма/дуальна форма
Тема 1. Поняття про допоміжні та адаптивні засоби та загальні принципи їх підбору. Допоміжні і адаптивні прилади для мобільності.	1. Різниця між поняттями адаптація, модифікація та компенсація. Загальні принципи та передумови підбору адаптивних і допоміжних приладів.	2
	2. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів мобільності в ліжку.	2
Тема 2. Допоміжні та адаптивні прилади для одягання та роздягання.	3. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів у ванній кімнаті, туалеті та для процесу одягання та роздягання.	2

Допоміжні та адаптивні прилади для користування в туалеті, ванній кімнаті та на кухні. Специфічні допоміжні та адаптивні засоби. Допоміжні і адаптивні прилади в педіатричній практиці.	4. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів на кухні та специфічних технологій.	2
	5. Принципи підбору адаптивних і допоміжних приладів в педіатричній практиці.	2
	6. Особливості використання адаптивних і допоміжних приладів в педіатричній практиці.	2
	7. Ергономіка робочих місць в інклюзивних закладах освіти.	2
Тема 3. Державне забезпечення допоміжними та адаптивними засобами.	8. Приклади допоміжних та адаптивних технологій передбачені державним забезпеченням.	2
	9. Алгоритм державного забезпечення допоміжними технологіями.	2
Всього годин:		18

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Номер і назва теми навчальної дисципліни	Завдання	Кількість годин
		денна форма/дуальна форма
Тема 1. Поняття про допоміжні та адаптивні засоби та загальні принципи їх підбору. Допоміжні і адаптивні прилади для мобільності.	1. Різниця понять адаптивних та допоміжних технологій.	4
	2. Пройти онлайн-курс «Введення в допоміжні технології» Physiophedia Plus. Посилання на курс: https://members.physiophedia.com/introduction-to-assistive-technologies-course/ 3. Оцінювання перед підбором адаптивних та допоміжних технологій.	6

	4. Необхідні навички для використання допоміжних технологій. Шляхи їх формування та розвитку.	4
	5. Види механічних допоміжних приладів для мобільності у ліжку.	4
	6. Види механічних допоміжних приладів для мобільності.	4
	7. Закордонний досвід використання допоміжних приладів та технологій для мобільності.	4
Тема 2. Допоміжні та адаптивні прилади для одягання та роздягання. Допоміжні та адаптивні прилади для користування в туалеті, ванній кімнаті та на кухні. Специфічні допоміжні та адаптивні засоби. Допоміжні і адаптивні прилади в педіатричній практиці.	8. Ергономіка приміщення ванної кімнати.	2
	9. Найбільш вживані допоміжні та адаптивні прилади і технології в ванній кімнаті та туалеті. 10.Пройти онлайн-курс «Допоміжні технології самообслуговування» Physiophedia Plus. Посилання на курс: https://members.physio-pedia.com/self-care-assistive-technology-course/	8
	11. Ергономіка приміщення кухні.	2
	12. Спеціальні допоміжні та адаптивні технології для хобі.	6
	13. Комп'ютеризовані допоміжні та адаптивні технології. Програмне забезпечення.	4
	14. Програмне забезпечення як допоміжні та адаптивні технології в шкільній практиці.	4
	15. Допоміжні і адаптивні прилади для дітей з аутизмом та РАС.	4
	16. Допоміжні і адаптивні прилади для навчання.	4
Тема 3. Державне забезпечення допоміжними та адаптивними	17. Державне забезпечення допоміжними та адаптивними засобами	6

засобами.		
Всього годин:		66

Очікувані результати навчання з навчальної дисципліни:
формулювання знань про принципи підбору і застосування адаптивних та допоміжних технологій.

Оволодіти техніками одягання; розвиток навичок виготовлення технічних засобів для пацієнта/клієнта у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини, завдяки:

Знанням про: теоретичні засади для коректного підбору адаптивних та допоміжних технологій пацієнта / клієнта;

умінням: здатність виявляти, формулювати і вирішувати проблеми пацієнта / клієнта, застосовуючи в практичній діяльності базові знання та клінічне мислення, здатність оцінювати фактори пацієнта / клієнта (функції і структури організму, особистісні цінності, переконання і духовність), які впливають на його заняттєву активність в сферах продуктивної діяльності, дозвілля і самообслуговування, здатність призначати, моделювати, створювати індивідуальні ортези та адаптувати засоби повсякденній діяльності для відновлення функції верхньої кінцівки з метою розширення функціональної самостійності клієнта в побуті, участі в дозвіллі і продуктивної діяльності, здатність підбирати і адаптувати технічні та допоміжні засоби пересування і самообслуговування з метою збільшення заняттєвої участі клієнта, здатність застосовувати знання з ергономіки та універсального дизайну для створення і адаптації безпечного і доступного середовища життєдіяльності клієнта, міняти фактори фізичного і соціального середовища з метою збільшення функціональної незалежності клієнта.

Порядок оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни:

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на лекційних, практичних заняттях, за виконання зазначених програмою індивідуальних завдань та робіт, або в установленому порядку з тем, заняття з яких було пропущене здобувачем вищої освіти. Використовуються такі засоби оцінювання під час заняття та розподіл балів, які може отримати здобувач за тему:

Засоби оцінювання результатів навчання та розподіл балів з дисципліни:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання під час заняття	Кількість балів за види робіт та загальна кількість балів за тему заняття
1. Різниця між поняттями адаптація, модифікація та компенсація. Загальні принципи та передумови підбору адаптивних і допоміжних приладів.	Кейси. Презентації.	4 5
2. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів мобільності в ліжку.	Кейси. Сертифікат.	4 5
3. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів у ванній кімнаті, туалеті та для процесу одягання та роздягання.	Презентації. Практичне відпрацювання. Кейси.	4 4 4
4. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів на кухні та специфічних технологій.	Презентації. Практичне відпрацювання. Сертифікат.	4 4 5
5. Принципи підбору адаптивних і допоміжних приладів в педіатричній практиці.	Підготовка наочного матеріалу. Практичне відпрацювання.	4 4
6. Особливості використання адаптивних і допоміжних приладів в педіатричній практиці.	Підготовка наочного матеріалу. Практичне відпрацювання.	4 4
7. Ергономіка робочих місць в інклюзивних закладах освіти.	Кейси. Презентації.	2 4
8. Приклади допоміжних та адаптивних технологій передбачені державним забезпеченням.	Експрес-контроль. Кейси.	8 2

9. Алгоритм державного забезпечення допоміжними технологіями	Доповіді та презентації на задану тему. Кейси.	10 2
Залік		15
Всього		100

Перед початком заняття науково-педагогічний працівник відповідно до силабусу навчальної дисципліни ознайомлює здобувачів вищої освіти із засобами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 35 балів, до семестрового контролю не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення навчальної дисципліни.

Залік проводиться у порядку, визначеним Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті фізичного виховання та спорту України (нова редакція).

Рекомендовані основні та додаткові інформаційні ресурси:

Основні:

1. World Federation of Occupational Therapists (2017). Definitions of occupational therapy from member organizations. Retrieved from <http://www.wfot.org/ResourceCentre/tabid/132/did/827/Default.aspx>

2. Steele, E.J., Buchanan, R., Leighton, N., et al. (2017) Relevance and Competence of Occupational Therapists and Consumers with Rapidly Changing Technologies. Occupational Therapy International 12:

3. 1–5. Scherer, M. (2017) Correspondence of man and technology. In: Maheu M, Drude K, Wright S (eds) Career Paths in Telemental Health. Cham: Springer, pp. 269–275.

4. Priority Assistive Technology Products. https://www.physio-pedia.com/Priority_Assistive_Technology_Products?utm_source=physiopedia&utm_medium=related_articles&utm_campaign=ongoing_internal .

5. Gerard Egan and Robert J. Reese (2023) The Skilled Helper: A Client-Centred Approach.

6. Franklin Stein (Author), Kristine Haertl (Author) Pocket guide to intervention in occupational therapy. Routledge, New York, 2024.

7. Janie B. Scott (Editor), S. Maggie Reitz (Editor), American Occupational Therapy Association (Issuing body) Practical applications for the occupational

therapy code of ethics (2015). AOTA Press/The American Occupational Therapy Association, Bethesda, MD, 2017.

Додаткові:

1. Charles Christiansen (Editor), Carolyn Manville Baum (Editor), Julie D. Bass (Editor) Occupational therapy : performance, participation, and well-being. Routledge, Taylor & Francis Group, New York, NY, 2024.
2. World Health Organization. International Classification of Functioning, Disability and Health. Geneva, Switzerland: WHO; 2001.
3. Catana Brown (Editor), Virginia Stoffel (Editor), Jaime Phillip Muñoz (Editor). Occupational therapy in mental health : a vision for participation. F.A. Davis Company, Philadelphia, PA, 2019.
4. Kimberly Chouinard, ECSEAT Scholar. Kimberly Chouinard, ECSEAT Scholar. May 11, 2020

Електронні ресурси:

1. <https://app.physiou.com/>
2. <https://www.sralab.org/>
3. <https://www.physio-pedia.com/home/>
4. <http://www.who.ch>
5. <http://moz.gov.ua/mkf>
6. http://www.icfillustration.com/icfil_eng/top.html
7. <https://www.cochrane.org/>
8. <https://www.cochranelibrary.com/>
9. <https://www.gate-tap.org/>
10. <https://www.youtube.com/channel/UC51DkJkKUNuMc3C-ZQmyUqg>
11. https://www.youtube.com/channel/UC_VQDInMfY5HoPn8w9OmuFw
12. <https://www.youtube.com/channel/UCmTe0LsfEbpkDpgrxKAWbRA>